

Stručni rad

VIRTUALNA EKSKURZIJA KAO UČENJE MEĐU VRŠNJACIMA

Tomaž Pozne
Osnovna škola Angela Besednjaka, Celjska ulica 11, Maribor

Sažetak

Raznolik sadržaj internetskih aplikacija omogućuje učenicima pripremu i provođenje zanimljivih virtualnih izleta tijekom nastave geografije. Budući da učenici devetog razreda na kraju školske godine dobro poznaju svih pet slovenskih regija, prije izvođenja završnih ekskurzija za mlađe učenike, mogu na drugačiji način, na svim razinama predstaviti unaprijed određeni program. Plan puta, ciljevi učenja koje će postići i metode rada koje će koristiti, prezentiraju im se u virtualnom obliku. Virtualna ekskurzija se izvodi u obrazovni online aplikaciji Padlet, gdje učenici preuzimaju ulogu voditelja putovanja. Pripremaju i provode aktivnosti za cjelodnevni program izleta. U specifičnim bojama planiraju mjesto polaska i dolaska, pet (prema programu) obilazaka lokalnih znamenitosti, dva zaustavljanja za odmor i jedno zaustavljanje za ručak u odabranom restoranu, te dvije aktivnosti koje će učenici izvoditi na terenu. Cjelokupna planirana trasa i sve aktivnosti za učenike, ucrtana je na online geografskoj karti.

Svrha virtualne ekskurzije je međuvršnjačko učenje, kao prijenos znanja između starijih i mlađih učenika, razvoj novih obrazovanih modela koji doprinose boljim odnosima među mladima i izvrsna uvodna motivacija za destinaciju na koju putuju.

Ključne riječi: virtualno, ekskurzija, učenje

1.Uvod

U današnjem brzom i informacijski dostupnom svijetu, važno je uspostaviti vezu između starijih i mlađih učenika. Mentorstvo i poučavanje starijih učenika imaju brojne prednosti za sve uključene. To je posebno važno u području geografije, gdje stariji učenici mogu prenijeti znanje, iskustvo i strast mlađim generacijama. U ovom članku ističemo prednosti mentorstva i poučavanja starijih učenika te njihovu važnost u podučavanju geografije kroz konkretan primjer.

2.Deset prednosti međuvršnjačkog učenja

2.1.Razvoj vođačkih sposobnosti

Stariji učenici kao mentori mlađima razvijaju vođačke sposobnosti, samopouzdanje i komunikacijske vještine. Preuzimanje uloge učitelja potiče njihovu sposobnost vođenja i odgovornosti za poučavanje, što im pomaže u samopouzdanom izlaganju i komunikaciji s drugima.[2]

Na primjer, u geografskom razredu stariji učenici mogu preuzeti vodeću ulogu u izvođenju projektnih zadataka ili organiziranju školskih ekskurzija. Na taj način uče principe organizacije i vođenja, što će im koristiti u daljnjoj školskoj i profesionalnoj karijeri.

2.2.Jačanje odgovornosti

Stariji učenici koji preuzimaju ulogu mentora i pokrovitelja razvijaju vještine odgovornosti. Svjesnost da su odgovorni za poučavanje i brigu o mlađim učenicima potiče predanost i pouzdanost. To ih uči oslanjanju na sebe i svjesnosti posljedica svojih djela.[2]

U geografskom kontekstu, stariji učenici mogu preuzeti odgovornost za pomoć mlađim učenicima u razumijevanju složenih geografskih pojmova. Na taj način preuzimaju odgovornost za vlastito učenje i istovremeno pomažu drugima.

2.3.Učenje kroz poučavanje

Jedna od najvećih prednosti mentorstva i poučavanja je da stariji učenici poboljšavaju vlastito razumijevanje i znanje teme koju podučavaju. Kada pokušavaju prenijeti informacije na razumljiv način, moraju temeljito razumjeti gradivo i proučavati ga detaljnije, što im pomaže učvrstiti vlastito znanje.[2] Na primjer, stariji učenici koji poučavaju mlađe o geografskim značajkama svog kraja ili države moraju dublje istražiti temu i proučiti detalje kako bi jasno predstavili informacije mlađima. Na taj način dodatno usavršavaju svoje znanje iz geografije.

2.4.Poticanje međusobnog poštovanja

Poučavanje starijih učenika nad mlađima potiče međusobno poštovanje. Mlađi učenici dive se starijima i smatraju ih uzorima, što potiče poštovanje prema njima. Stariji učenici razvijaju poštovanje prema mlađima jer su svjesni njihove želje za učenjem i potrebe za pomoći.[2]

U kontekstu geografije, to poštovanje može se očitovati primjerice tako, da stariji učenici cijene mišljenja mlađih učenika tijekom zajedničkih istraživačkih projekata ili prilagođavaju svoj tempo učenja mlađima.

2.5.Prihvatanje različitosti

Mentorstvo potiču prihvaćanje različitosti među učenicima. Stariji učenici dolaze u kontakt s mlađima koji mogu imati različite kulturne, socijalne ili jezične pozadine. Ta iskustva uče ih cijeniti i razumjeti te razlike.[2] Na primjer, prilikom poučavanja geografije, stariji učenici mogu upoznati geografske značajke različitih zemalja i kultura te nauče cijeniti i razumjeti te razlike.

2.6.Povećanje samopouzdanja mlađih učenika

Mlađi učenici koji primaju upute od starijih učenika jačaju svoje samopouzdanje. Kada vide da su stariji učenici spremni pomoći i posvećuju im pažnju, osjećaju se cijenjenima i podržanima. To potiče njihovo samopouzdanje i motivaciju za učenje.[2]

Na primjer, mlađi učenici u geografskom razredu mogu postavljati pitanja i tražiti pomoć od starijih učenika kada znaju da imaju podršku.

2.7.Razvijanje empatije i suosjećanja

Pokroviteljstvo potiče razvoj empatije i suosjećanja kod starijih i mlađih učenika. Stariji učenici prepoznaju izazove mlađih i pružaju im odgovarajuću podršku, jačajući tako svoju empatiju. Mlađi učenici, s druge strane, dobivaju podršku i razumijevanje, što im pomaže u razvoju vlastite empatije.[2] Na primjer, stariji učenici mogu prepoznati poteškoće s kojima se suočavaju mlađi učenici pri razumijevanju geografskih koncepata i pružiti im dodatnu pomoć te poticati njihovo samopouzdanje.

2.8.Povećanje motivacije za učenje

Stariji učenici koji dijele svoje znanje i iskustvo s mlađima potiču njihovu motivaciju za učenje. Kada mlađi učenici vide kako geografija može postati zanimljiva i korisna, raste njihova želja za istraživanjem i stjecanjem novih znanja.[2] Na primjer, stariji učenici mogu inspirirati mlađe učenike za geografiju tako da im pokažu korisnost geografskih koncepata u stvarnom svijetu. Mogu im predstaviti primjer kako razumijevanje geografskih karakteristika pomaže pri planiranju putovanja ili rješavanju ekoloških izazova.

2.9.Poticanje aktivnog učenja

Mentorstvo i pokroviteljstvo potiču aktivno učenje kod obiju strana. Stariji učenici potiču mlađe učenike na aktivno uključivanje u učenički proces, što rezultira boljim razumijevanjem i pamćenjem informacija. Istovremeno, stariji učenici također uče aktivno slušanje i prilagođavanje svom pristupu prema potrebama mlađih učenika.[2] U geografskom razredu taj se aktivan pristup može izraziti, na primjer, kroz grupno istraživanje geografskih fenomena ili provođenje eksperimenata i promatranja u prirodi.

2.10.Razvijanje socijalnih vještina

Mentorstvo između starijih i mlađih učenika potiču razvoj socijalnih vještina kod obiju skupina. Stariji učenici, koji imaju više društvenog kapitala, uče kako uspostaviti i održavati međuljudske odnose, dok mlađi učenici razvijaju svoje komunikacijske vještine i sposobnost suradnje.[2] Na primjer, stariji učenici mogu poticati timski rad i komunikaciju među mlađim učenicima tijekom grupnih projekata na nastavi geografije. Sve se to radi uz razmišljanje i kritičko razmatranje.

3. Kako kreirati virtualnu ekskurziju u programu Padlet

3.1. Šta je ekskurzija?

Kvalitetno obrazovanje danas uključuje razne mogućnosti, a jedna od njih su ekskurzije. Ekskurzija se razlikuje od izleta po tome što ima edukativnu svrhu, dok je izlet više usmjeren prema zabavi. Organizacija i provedba virtualne ekskurzije zajedno s učenicima starijih razreda odvijaju se kao cijelodnevna aktivnost. Ova dobro pripremljena ekskurzija ima visoku pedagošku vrijednost, s istim zadacima i ciljevima kao i klasični nastavni program.[1]

2.2. Organizacija virtualne ekskurzije

Kod organizacije virtualne ekskurzije važno je slijediti načelo primjerenosti nastave, na koje se treba posebno obratiti pozornost na dobnu skupinu učenika koja je ispred nas. Stoga ekskurziju planiramo uvijek zajedno s učenicima (turističkim vodičima).

3.3. Priprema za virtualnu ekskurziju

Priprema ekskurzije uključuje ključne elemente poput pažljivo odabranog puta, odabira destinacija turističkih atrakcija, odmora, odabira restorana koji nudi lokalne kulinarske specijalitete, terenskih aktivnosti za učenike i preciznog vremenskog rasporeda programa.

3.3.1. Primjer: priprema virtualnog putovanja u slovenske mediteranske pokrajine

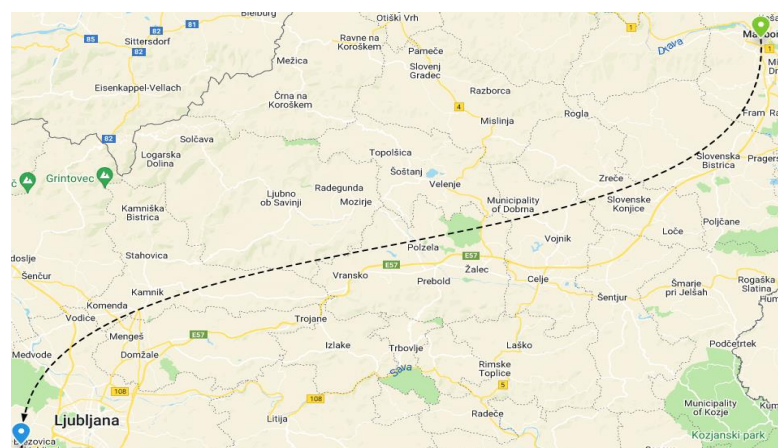
Učenici šestih razreda će na kraju školske godine krenuti na završnu ekskurziju u slovenske mediteranske pokrajine. Za tu priliku, stariji učenik preuzima ulogu turističkog vodiča i zajedno s učiteljem priprema plan za cjelodnevnu ekskurziju. Ova virtualna prezentacija ne samo motivira učenike za nadolazeće putovanje, već im također pruža priliku za učenje od starijih učenika, jer mogu postavljati pitanja i ostvariti interakciju s njima.

Učenik vodič opisuje putovanje autocestom A1, s naglaskom na prekrasan pogled na krajolike, brda, rijeke i jezera kroz koje će prolaziti. Prva međustanica označena je plavom bojom na karti, gdje će učenici moći odmoriti se i posjetiti WC. Kako bi se olakšala orijentacija, koristi se pet različitih boja: zelena za početak i kraj putovanja, plava za međustanice, ljubičasta za razgledavanje zanimljivih mjesta, narandžasta za ručak i crvena za terenski rad učenika.

Put je jasno označen smjerom vožnje, kako bi se učenici lako snalazili i izbjegli nepotrebne poteškoće tijekom putovanja.[3]

Slika 1: Početak puta

Slika 2: Veza početka puta s prvim stajalištem

Padlet je online platforma koja omogućuje učenicima otvoreno objavljivanje sadržaja na internetu. Učenici mogu dijeliti linkove do svojih objava s drugima. Također, imaju mogućnost izvođenja prezentacija na temelju tih objava. Padlet omogućuje prikazivanje lokacije na Google karti te slobodno uređivanje objave, što uključuje tekstualne sadržaje, slike, videozapise. Sadržaj se može organizirati prema redosljedu ekskurzije ili tematskim područjima.[3]

Učitelj koristi Padlet za stvaranje i uređivanje online karte za planiranje ekskurzije. Učenik koji je zadužen za pripremu plana ekskurzije dobiva poveznicu na tu kartu. Iako učenici mogu

kreirati program puta, ne mogu brisati bilješke koje je nastavnik unio na kartu. Na taj način se osigurava da važne informacije ne budu izbrisane i da svi sudionici budu uključeni u proces kreiranja plana za ekskurziju.[3]

Kreiranje virtualne ekskurzije u programu Padlet omogućuje nam, da interaktivno predstavimo odredišta, dijelite zanimljive informacije i potičemo sudjelovanje učenika na jednostavan i privlačan način.

VIRTUALNA EKSURZIJA

Lukovica pri Brezovici

Tomaž Pozne

Odmaralište Lukovica Sever, nalazi se na autoputu A1 na dionici Maribor - Ljubljana.

Lukovica pri Brezovici

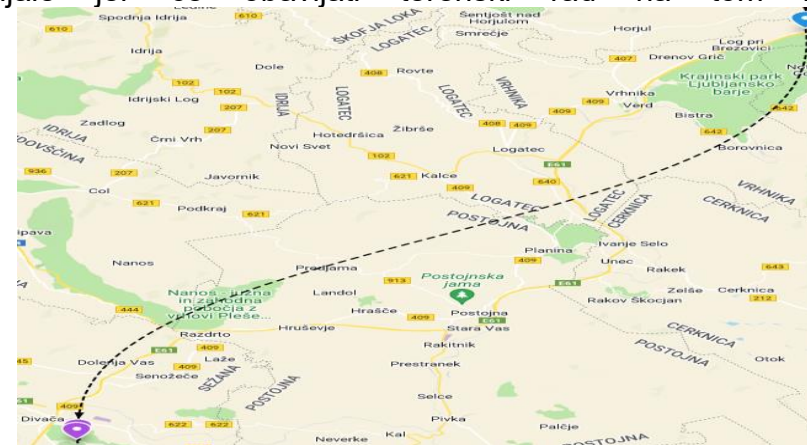
Slika 3: Klikom na sliku prikazuje se uvećani odabrani sadržaj.

Nakon odmora, nastavlja se ekskurzija prema moru iz unutrašnjosti Slovenije. Prvo odredište su Škocjanske jame, značajan prirodni spomenik. Vodič će upozoriti učenike da pripreme potrebne nastavne materijale jer će obavljati terenski rad na tom mjestu.

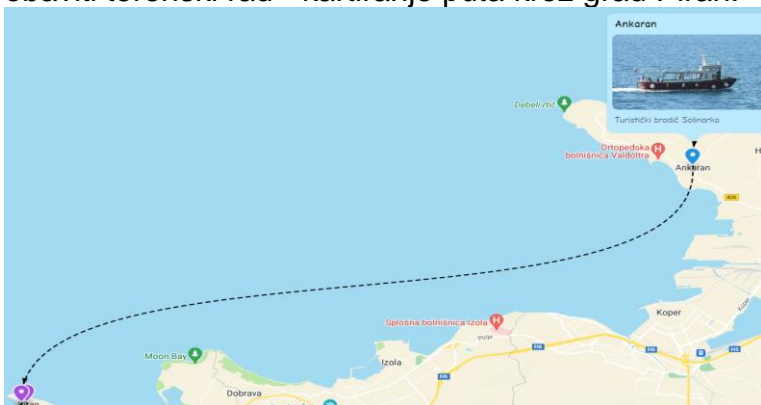
Škocjanska Jama, terenski rad za učenike

Upute: Izmjeri temperaturu zraka ispred ulaza u špilju, u gornjem i donjem dijelu špilje te na izlazu iz špilje. Usporedite izmjerene temperature.

Slika 4: Upute za terenski rad učenika **Slika 5:** Veza do prve destinacije sa aktivnošću. Sljedeća destinacija je primorski grad Ankaran, gdje ćemo se ukrcati na mali turistički brod "Solinarika" i isploviti do najljepšeg slovenskog primorskog grada - Pirana. Učenici će ovdje obaviti terenski rad - kartiranje puta kroz grad Piran.

Slika 6: Brodom po moru

Slika 7: Upute za terenski rad učenika

Sljedi vožnja do Parka prirode Sečoveljske solane, gdje će učenici rješavati zadatke.

VIRTUALNA EKSKURZIJA

Seča, Portorož - Portorose, terenski rad

📍 Navedi pet alata i imenuj ih, koje su nekada koristili u solani pri svom radu (slika dolje),

📍 Seča, Portorož - Portorose

Muzej solane, Sečovlje - Sicciole

Krajinski park Sečoveljske solane
Sol je more koje se nije moglo vratiti na nebo.

Moja kantina d.o.o., Kraška ulica, Sežana

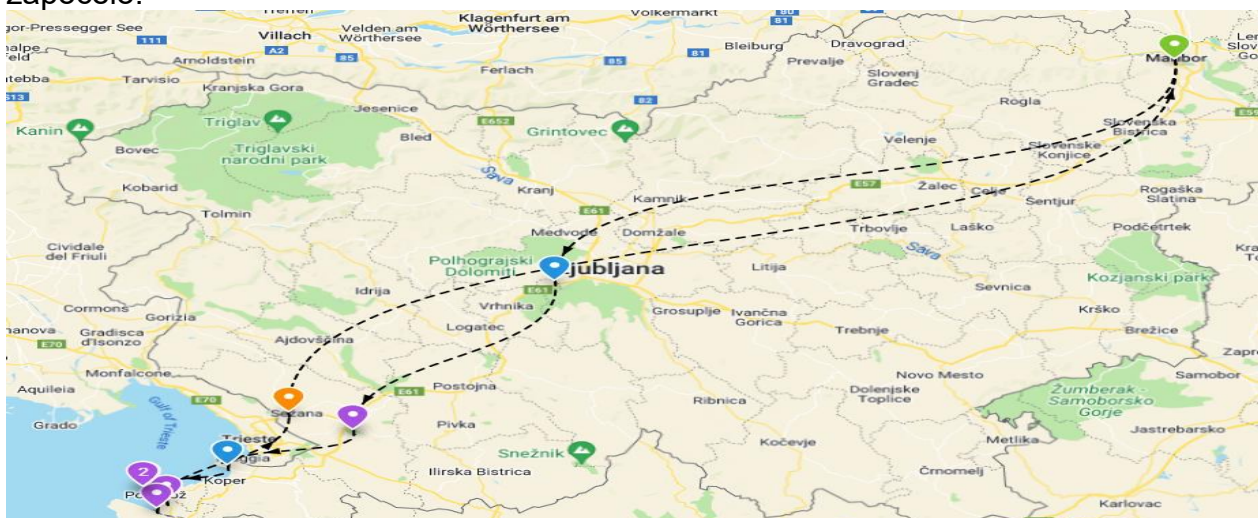

Najbolja pizzerija u Sežani

Slika 8., 9.: Upute za terenski rad učenika

Slika 10: Pauza za ručak

Nakon terenskog rada, slijedi vožnja do Sežane i ručak u pizzeriji Kantina. Kako se dan bliži kraju, vrijeme je da se vratimo prema Celjskoj ulici 10 u Mariboru, gdje je naše putovanje započelo.

Slika 11: cjelokupni put ekskurzije s postajama u različitim bojama

4. Zaključak

Učenje među vršnjacima obično uključuje pružanje međuvršnjačke pomoći. Ja ga osobno vidim kao suradnju, jačanje veza i druženje među učenicima te učinkovit pedagoški alat. Kot svih starosnih skupina razvija se povećani osjećaj vlastite vrijednosti i društvene odgovornosti te smanjeni osjećaj izolacije, sposobnost empatije, kreativnosti i optimizma. Virtualna ekskurzija je pravi izbor za takvo vršnjačko učenje.

5. Literatura:

- [1.] Bezjak, J. (1999). Didaktični model strokovne ekskurzije za naravoslovje in tehniko.
- [2.] Wright, J., Cleary., K. (2006). Kids in the tutor seat: Building schools capacity to help struggling readers trough a cross-age-tutoring programe.
- [3.] URL: <http://www.padlet.com>_(20.5.2023).